

Stanowisko Rady Naukowej Instytutu Archeologii UW z dn. 8 listopada 2017 r. w sprawie projektu reformy systemu bibliotecznego UW

Rada Naukowa IA UW po zapoznaniu się z dokumentem pt. „Strategia rozwoju systemu biblioteczno-informacyjnego Uniwersytetu Warszawskiego w latach 2017–2021 i 2021–2015. Założenia generalne. Propozycja do dyskusji” (daty jak w oryginale), sygnowanym 20 czerwca 2017 r. przez dyrektora BUW dr hab. Joannę Talbierską, stwierdza, że biblioteki wydziałowe/instytutowe, mimo istnienia wielu problemów związanych z ich funkcjonowaniem, są niezbędnym narzędziem w pracy naukowej i dydaktycznej wydziałów humanistycznych. Ich wielką zaletą jest bliskość i dostępność dla czytelników, fachowe kadry, rozumiejące potrzeby dziedzin, z którymi biblioteki te są związane, oraz dopasowanie zbiorów do naukowych i dydaktycznych potrzeb poszczególnych jednostek.

Postulowane w „Strategii...” zmiany doprowadzą do rozproszenia zbiorów bibliotek wydziałowych/instytutowych, a nawet częściowej ich fizycznej likwidacji, oraz do zwolnienia części fachowej kadry, odpowiedzialnej m.in. za politykę zakupów. Pogorszy to w sposób istotny warunki prowadzenia zarówno badań naukowych, jak i zajęć dydaktycznych (w czasie których często wykorzystuje się monografie oraz czasopisma w formie drukowanej).

„Strategia...” pomija całkowitym milczeniem fakt, że zbiory bibliotek wydziałowych/instytutowych były gromadzone latami z dużym wysiłkiem organizacyjnym i finansowym jednostek i ich pracowników, nieraz też przy wsparciu z zewnątrz, np. wskutek zapisywania tymże bibliotekom prywatnych zbiorów przez uczonych. Ofiarodawcy nie zamierzali czynić prezentów bibliotece centralnej, lecz wspomóc konkretne środowiska naukowe. Rozbijanie tak powstałych księgozbiorów byłoby niszczeniem gromadzonych przez lata oryginalnych zespołów bibliotecznych o wartości historycznej i naukowej, a także sprzeniewierzeniem się woli darczyńców.

Niepokoją też niejasne kwestie finansowe i organizacyjne prowadzenia bibliotek kampusowych i dokonywania dla nich zakupów. „Strategia...” jako istotny argument za przeprowadzeniem reorganizacji podaje przyczyny ekonomiczne, jednak biblioteki wydziałowe/instytutowe utrzymywane są ze środków jednostek. Największym problemem jest tu niedostatek środków na zakup literatury i konserwację księgozbiorów, a tego „Strategia...” nie rozwiązuje w żadnym stopniu.

Zgodzić się natomiast należy, że brak koordynacji zakupów powoduje niepotrzebne wydatki związane z dublowaniem się nabytków różnych jednostek. Sądzymy jednak, że problem ten można rozwiązać, tworząc odpowiedni system wymiany informacji, co nie wymaga głębokiej reformy całości systemu bibliotecznego.

Dodać trzeba, że mimo podtytułu sugerującego, iż omawiany dokument ma zostać poddany pod dyskusję, nie został on nawet udostępniony na stronach internetowych UW i nie jest szerzej znany środowisku pracowników Uczelni.

Wielkie zdziwienie budzi też niedbała forma dokumentu, napisanego bez dyscypliny językowej i bez szacunku dla standardów kultury języka polskiego, po czym najwyraźniej niepoddanego żadnej refleksji redakcyjnej ani staranności korektorskiej. Jesteśmy zaniepokojeni faktem, że pod tak napisanym tekstem widnieje podpis dyrektora centralnej biblioteki najważniejszej uczelni w kraju.

Rada Naukowa IA UW, bardzo krytycznie oceniając „Strategię...”, stoi na stanowisku, że konieczne jest utrzymanie bibliotek wydziałowych/instytutowych, przynajmniej na wydziałach humanistycznych. Rada podziela przy tym opinie wyrażone w „Stanowisku bibliotekarzy bibliotek wydziałowych i innych jednostek organizacyjnych UW...” z dn. 5 października 2017 r., w „Stanowisku Rady Naukowej Instytutu Historii Prawa WPiA UW” z dn. 23 października 2017 r. oraz w „Informacji o stanie zabezpieczenia bibliotecznego zaplecza dydaktycznego dla kierunków humanistycznych UW” autorstwa Anety Pieniądz (współpraca M. Tryluk) i w ślad za autorami tychże dokumentów apeluje o rzeczowistą i szeroką dyskusję.

prof. dr hab. Kazimierz Lewartowski

Przewodniczący Rady Naukowej IA UW